

Herinneringen van **Hendrikje Johannes Lam** verteld en opgeschreven op verzoek van **Normen Douwes Lam**

Hendrikje (Henrietta) **Lam** (1892-1976) schreef dit verhaal voor me op over de geschiedenis van haar familie in Nederland en wat er gebeurde toen ze besloten om naar Amerika te vertrekken. Mijn vader, **Douwe** (1889-1975), was haar broer. Terug te lezen in de familie genealogie, pagina's 67, 68, 69 enz.

Onze vader, **Johannes Lam** (1859-1940), was de zoon van **Douwe Jans Lam** (1826-1901) en **Janke Eeltjes Mulder** (1830-1887). Ze kregen 5 kinderen. **Jan** (1853-1933), **Eeltje** (1856-1866), **Johannes** (1859-1940), een **levenloos kindje** (1859) en **Pietertje** (1871-1951). **Jan** en **Johannes** emigreerden beiden naar Amerika, **Pietertje Lam** (pagina 44) bleef in Nederland, trouwde en woonde haar leven in het dorp Boelenslaan (Achtkarspelen) en later in Franeker.

Johannes Lam trouwde op 5 mei 1888 *) met **Grietje Kok** (1863-1959). Hij had graag een dienaar van het Evangelie of een leraar van het woord willen worden, want hij hield van de Schriften en besteedde er veel tijd aan. Hij onderwees wekelijks een groepje jonge mannen het Woord van God in het stadje Balk. Hij had graag voor dominee gestudeerd, maar daar was geen geld voor. Hij werkte bij een schoenmaker en leerde er de kunst van het maken en repareren van schoenen ook was hij kapper. Moeder werkte als schoonmaakster in dezelfde plaats, waar ze elkaar leerde kennen en ze werden na een tijdje verliefd. Het lijkt erop dat beide ouders eerder waren overleden. Toen vader om moeders vader om haar hand vroeg zei hij: "Wêr moat ik dan hinne" "Bij ons natuurlijk zei vader". Voordat het huwelijk werd voltrokken, was vader enige tijd ernstig ziek, maar door Gods genade herstelde hij. En uiteindelijk trouwden ze in "het Gemeente Huis" door wie?

Ik weet het niet. *) Gemeentehuis "Gaasterland" te Balk

Vader werd, na zijn ziekte, nooit meer de oude, maar werkte wel hard voor zijn gezin. We hebben dat alles nooit eerder geweten van onze grootmoeders, we hebben onze grootouders in huis gehad tot hun dood. Moeders broer Klaas Kok en zijn vrouw emigreerde in maart 1895 naar Amerika, dit na voortdurend aandringen van vader en moeder om ook naar Amerika te verhuizen. Daar het beroep en de handel van vader er niet beter op werd, besloten ze, na veel te hebben gebeden, om naar Amerika te emigreren. Er moest geld worden geleend voor de reis. Wat een narigheid, verkopen van wat niet kon worden meegenomen en inpakken van al onze kleding. We hadden 2 grote zwarte koffers en 2 grote houten kisten vol met vracht. We verlieten Balk in de zomer van 1903. Vader nam de ene koffer en Douwe de andere. Moeder en de 3-jarige Nellie kwamen later.

We gingen eerst met de stoomboot van Balk naar Sneek, daarna met de trein naar Rotterdam. Daar verbleven we voor één dag en één nacht in hotel "De Blaauwe Druif", voordat we aan boord gingen van de oceaanstomer "De Statendam". De zoon van de hoteleigenaar hielp ons met de koffers op weg naar het schip.

De grote houten kisten werden op een kar vervoerd. Wat een opwinding! Hoe moeilijk moet het geweest zijn voor vader en moeder om hun vaderland te verlaten voor het onbekende en hun zorg voor 4 kinderen. Douwe was 14 jaar en de oudste. De Heer gaf hun hulp en kracht.

Op de boot moesten we allemaal, om gezondheidsredenen, worden onderzocht. Onze kleine werd uit moeders armen genomen om te kijken of het al kon lopen. Ook moesten onze ogen worden onderzocht. Toen het Jankes beurt was om haar ogen te laten controleren was ze erg bang, maar we kwamen door de keuringen. We kregen ook de nodige inenting via een ander traject. Alles verliep verder goed.

We waren 9 dagen aan boord van de boot. Zeeziek? Ja moeder meestal, de rest van ons delen van de tijd. Douwe had tranen in zijn ogen toen hij het Vrijheidsbeeld zag. Hoboken was de volgende halte. Onze bagage moest worden gecontroleerd en vervolgens er op uit naar de trein en op weg naar Holland, Michigan. Iemand moet ons helpen omdat niemand van ons Engels sprak. We ontmoeten onderweg een jonge man uit Balk met de naam Hendrik Bosman. Hij was onderweg naar Grand Rapids om daar te gaan wonen. Op de één of andere manier kwamen we aan op onze bestemming, 34 East 18th Street, waar Omke Klaas en zijn familie woonde. Wat een reünie voor vader en moeder en haar broers. We waren zo blij om bij hun huis te zijn en om een regelmatig leven te leiden. Het moet best moeilijk geweest zijn om in een klein huis met 5 volwassenen en 8 kinderen te wonen. Onze familie sliep boven en hielp met het hele huishouden, totdat er een huis aan de overkant van de straat kon worden gehuurd. Onze burens waren erg aardig voor ons.

Mijn zus en ik gingen in de herfst naar school. Dat was heel moeilijk voor ons. We begrepen, door ons gebrek aan de Engelse taal, er niets van. Onze vader ging bij de Furniture Company aan het werk in West-Michigan. Douwe vond werk in zijn oude beroep en ging later naar de avondschool om de taal te leren. Ook ging hij later naar de kunstacademie om er te leren tekenen en werd, commercieel, kunstenaar.

Norman Douwes Lam